

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kocaeli ili Derince ilçesinde, yaklaşık 2500-3000 ton BHC ve DDT isimli çok zehirli tarım ilaçları, Türkiye'deki kullanımları 1985'te yasaklandıktan sonra, üretildiği fabrikanın yakınında bir depoya konularak kaderine terk edilmiştir. Yaklaşık yirmi altı yıldan beri bu zehirli atıklar, çevre ve insan sağlığına olan zararlarının bilinmesine rağmen, tavanı akan ve tabanından yeraltına sızıntısının olduğu bir depoda tutulmaktadır. Uluslar arası anlaşmalar ile kullanımı yasaklanan fakat daha öncesinde Koruma Klor Alkali A.Ş. tarafından üretilmiş olup yasaklama çerçevesinde kullanımı durdurulan bu maddelerin yaratacağı çevresel zararları ve kanserojen etkileri bilindiği halde, deponun, deniz kıyısındaki endüstri tesislerinin yoğunlaştığı ve yaklaşık 300 metre ilerisinde yerleşim alanının bulunduğu bir yerde olduğu bilinmektedir. Bu durum, o bölgede yaşayanlar açısından da oldukça büyük bir risk yaratmaktadır.

Lindan üretiminde kullanılmak üzere 26 yıl önce üretilmiş kimyasallar, Merkim Endüstriyel Ürünler A.Ş. mülkiyetindeki 8120 metre karelik arsada yer alan 4 deponun içinde, 50 kiloluk plastik poşetler ve metal varillerde beyaz bir toz olarak depolanmıştır. Depoların dış yüzeyi, tabanı ve çatısı, bu tür kimyasal maddelerin depolanması için uygun değildir. Kimyasal maddelerin büyük bir çoğunluğu eski ya da yırtık plastik poşetlerde saklanmaktadır, geri kalanı da deponun tabanına saçılmıştır. Deponun içindeki maddelerin suyla temas etmiş olması, çatıdaki ve dış yüzeydeki çatlaklardan giren sızıntılardan kaynaklanmaktadır. Sızan suyla birleşen kimyasal maddelerden oluşan birikintilerin toprağa, yer altı sularına ve denize karışma ihtimali oldukça yüksektir. Ayrıca depodaki kimyasalların yol açtığı yoğun bir kokuya da rastlanmıştır.

BHC'lerin çok zehirli ve kanserojen etkilere sahip olduğu ve çevreye önemli ölçüde zarar verdiği konusunda bilim adamlarının görüş belirtmesi üzerine Kocaeli Sanayi Odası (KSO) önderliğinde, 26 yıldır tehlike arz eden bu maddenin, Çevre ve Orman Bakanlığı ile yapılan çalışmalar sonucunda bertarafına karar verilmiştir. Kasım 2006 tarihinde, Çevre ve Orman Bakanlığı, Merkim AŞ, Kocaeli Sanayi Odası ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi arasında protokol imzalanarak bertaraf çalışması başlatılmıştır. Yapılan çalışmalarda, zehirli atıkların Türkiye'de bertarafının mümkün olmayacağı görüşüne varılarak, yurt dışında araştırmalar başlatılmıştır.

Aralık 2006 tarihinde açılan uluslararası ihaleyle en uygun teklifi veren Alman AVG firması ile Nisan 2007 tarihinde sözleşme imzalanmış, sözleşme imzalamasının ardından her ay 30-40 ton zehirli atığın sevkiyatı yapılmasına karar verilmiş, geçen 3 yıllık süre içinde 2 bin 500- 3 bin ton BHC'nin sadece 313 tonu Almanya'ya götürülerek bertaraf edilmiş, en son sevkiyat Ağustos 2009 tarihinde yapılmıştır. Geçen süre zarfında bertaraf firması AVG'nin yeni sevkiyat planı Merkim AŞ'ye iletilmesine karşın, Merkim AŞ ekonomik sıkıntıyı gerekçe göstererek sevkiyat yapmamıştır. Sorun çıkması üzerine AVG firması ile KSO arasında 2007 yılında imzalanan sözleşme feshedilmiştir.

10/291

Kocaeli ilinin hızlı sanayileşme ile birlikte gelen çevresel sorunlarla boğuştuğu bilinen bir gerçektir. Bahsi edilen BHC maddelerinin Kocaeli ili içerisinde özellikle de Marmara Denizi'ne, bunun yanı sıra yerleşim yerlerine olan yakınlığı, olası doğal felaketler sebebiyle yaratabileceği çevresel zararlar göz önüne alındığında BHCler baz alınarak bu tür kalıcı kirlilik yaratan organik maddelerin bertarafı ve yaşam alanlarından uzaklaştırılması konusunda ciddi bir çalışma yapılması zorunluluğu doğmuştur.

Kocaeli ili Derince ilçesi içerisinde bulunan bu tehlikeli atıkların, nicelik ve nitelik açısından analiz edilmesi, yapılacak bir jeolojik araştırmayla, toprak katmanları ve yer altı su havzaları boyutundaki kirlenme derecesinin saptanması, varolan atığın bertaraf yöntemlerinin, çevresel ve sosyal maliyetler göz önüne alınarak incelenmesi, kalıcı organik kirlilik yaratan maddelerin (KOK) ve diğer bütün tehlikeli atıklar için ulusal bir envanter oluşturulması, alternatif bertaraf teknolojilerinin araştırılması ve bunların yönetmeliklerle düzenlenebilmesi amacıyla Anayasanın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Sözün Tercihli
İsteyen ŞİŞİM
Meli Aygören

①
Mehmet Hilal KAPLAN
Kocaeli Milletvekili

Melda NUR

Tunceli MV.
Nüseyri AYGÜN

Emre Kaptan
Tehirdağ Mhp

M. SERDAR SOYDAN
GAMAKUĞLU MV.

Hüseyin
Hüseyin
Hüseyin
Salih FIRAT
Adnan M.V.

DOĞAN ŞAFKAT
NİĞDE İL

Mehmet Ali Susam

İlhan DEMİRÖZ

SAHME ÖZ
MALURSA

Haluk Eyyüboğlu
İstanbul MV.

Bülent Ali İlhan Kaptan
142 Zindan
Mehmet Tuncel
Tuncel

